

Kányi Andrásné
(1933-2008)

**Mélyen tisztelt családtagok, rokonok!
Együttérző barátok, volt munkatársak, ismerősök!
Tisztelt gyászoló gyülekezet!**

Fájdalomtól elszorult szívvel állunk itt Kányi Andrásné, Ecséri Erzsébet hamvainál.

Az oly sokszor elmondott közhely riasztó tartalommal telítődött, mert ismét valósággá érett. Útra vált közülünk egy nagyszerű ember, egy olyan személyiség, akit teljes joggal tisztelt és szeretett családja, rokonsága, baráti és munkatársi köre. Mindenkit mélyen megdöbbentett Kányi Erzsike halála, mert váratlan volt, mert nem készültünk fel rá. Évtizedek óta küzdött a betegséggel, amelyről úgy tudtuk, fájdalmas, de nem végzetes, és hittük, az ő hatalmas akarata, életszeretete, optimizmusa képes szembeszállni a sorssal.

Egy beszélgetés során Hemingwayt idézte: Emberi törvény kibírni mindent és menni mindig tovább, még akkor is, ha nem élnek már benned remények és csodák. Ez a nagyszerű mondat volt a hitvallása, ekként élt és dolgozott.

Kányi Andrásné egész élete Cegléd városához, a könyvtáros hivatáshoz kötötte.

1952. április 16-án került a frissen érettségizett lány, ahogy ő írta, a pult túlsó oldalára, s ettől kezdve elválaszthatatlanná vált, mindörökké összefonódott élete és a könyvtár.

Magával hozta a nagy múltú ceglédi Kossuth Gimnázium és egy nagyszerű magyar-latin szakos tanár, Velkey Imre óráinak embert formáló erejét. Velkey Imre mellett lehetetlen volt nem megszeretni az irodalmat, a könyveket, így választotta az egyetemen a magyar-könyvtár szakot.

Kányi Andrásné ahhoz a könyvtáros generációhoz tartozott, amelynek tagjai megteremtették a modern magyar közművelődési könyvtári hálózatot.

A hőskorszak kegyetlen volt és nagy megpróbáltatásokkal járt. Szervező könyvtárosként két járás, a ceglédi és a nagykátai gondjait kapta feladatul. Télen, nyáron, az ötvenes évek közlekedési feltételei között járta a falvakat, ritkán induló vonatokon, kerékpáron, nemegyszer gyalog. Ha a helyzet úgy kívánta, bátran vállalt akár konfliktusokat is a helyi hatalmasságokkal, párttitkárokkal, tanácselnökökkel – és szívós munkája által megteremtődött a falusi könyvellátás.

1957-ben, 24 évesen, példaértékűen fiatalon nevezték ki a ceglédi városi könyvtár igazgatójává, s e pillanattól kezdve legfőbb feladatának tekintette, hogy Cegléd város a település nagyságának, a városok között betöltött szerepének megfelelő színvonalú könyvtárral rendelkezzen. Az állandó helyiséggondok közepette fejlesztette a könyvtárat, 1958-ban a megyében az elsők között alakult meg az

önálló gyerekrészleg, később helytörténeti gyűjteményt, audiovizuális részleget, folyóirattárat is sikerült létrehozni.

1984-ben a Ceglédi Városi Könyvtárban kezdődött el országos és megyei támogatással a bibliobuszos ellátás, amelynek keretében elsőként használtak könyvtári célra épített buszt. A szolgáltatást olyan alaposan és körültekintően szervezte meg, hogy az országban a leghosszabb ideje működik.

Sokat tett a város közművelődéséért is, rendezvények sorára emlékezhetnek, akik még részt vehettek rajtuk. Cegléd város közönsége az irodalomtörténet, a művészeti élet nagyszerű alakjaival találkozhatott: Veres Pétert, Szabó Pált, Áprily Lajost, Váci Mihályt, Simon Istvánt, Juhász Ferencet üdvözölhették az író-olvasó találkozókon, de felléptek a könyvtár szervezésében olyan nagyszerű művészek, mint Sinkovits Imre, Lukács Margit, Schubert Éva, Jancsó Adrienn, Bánffy György vagy a Sebő együttes.

A sikerek, az örömök mellett a legnagyobb bánata az volt, hogy Cegléden nem épülhetett meg az új könyvtár. Számos terv készült, mindenki biztatta, az ügy mellett állt a város, a járás, a megye vezetése, a terv mégis kudarcba fulladt. Utóbb aztán hiába újították fel – nyugdíjba vonulása előtt – az evangélikus bazársort, hiába kapta meg a gyerekkönyvtár a Gubody utcai épületet, minden visszaemlékezésében szomorúsággal említette a méltatlan körülmények között működő könyvtárat.

Aktívan részt vett az országos könyvtáros közéletben. Tagja volt a Magyar Könyvtárosok Egyesülete elnökségének, és két cikluson át elnöke volt az MKE Pest megyei szervezetének. Az egyesületben végzett munkáját egy, Gödöllőn kiválón megszervezett könyvtáros vándorgyűlés koronázta meg 1985-ben. Évekig volt megyei könyvtári szakfelügyelő, fakultáció keretében könyvtár tantárgyat tanított a ceglédi gimnáziumban.

Én 1978-ban kerültem Ceglédre, a Városi Tanács művelődésügyi osztályára, és nyolc évig dolgozhattam vele együtt; közös munkánk még folytatódott négy évig azután is, ahogy Ceglédről elkerültem. Erzsike volt az MKE Pest megyei szervezetének elnöke, én pedig a titkára lettem.

A mai napig megtisztelő számomra, hogy szakemberként, emberként egyaránt elfogadott engem, annak ellenére, hogy ő akkor már Pest megye egyik legtekintélyesebb könyvtárigazgatója volt, jelentős szakmai múlttal, hatalmas teljesítménnyel a háta mögött.

Visszatekintve az is egyértelmű, hogy később, amikor már a Pest Megyei Könyvtár igazgatója lettem, nem történt, történhetett a kapcsolatunkban semmilyen változás. Továbbra is nagyra értékeltem, tiszteltem, kikértem a tanácsait. Hiszen közös szakmai céljaink voltak, amelyek megvalósításra vártak, amelyeket feladatokra bontottunk, és a világ legtermészetesebb módján, a leghatékonyabbnak tartott munkamegosztással végeztünk el.

Tőle tanultam meg, hogy a megállapodások megtartása az egyik legfontosabb dolog a világon, mert ez teszi hitelessé az embert, s csak így lehet csapatban együtt dolgozni.

Azt is ő tanította meg nekem, hogy a nehéz munkával, hosszú idő alatt felépített bizalomra nagyon kell vigyázni, mert tűnékeny jószág, egy pillanat alatt elillanhat.

Végül arra is megtanított, hogy akármennyire igénybe veszi az ember erejét egy-egy feladat, el lehet végezni jókedvűen, vidáman is.

Gyakran mondogatta: nem kell más hozzá, mint világosan látni a célunkat, tudnunk, mit akarunk.

Erzsike!

Te úgy éltél, ahogy az idézett mondatodban megfogalmaztad. Láttad a célt, amit el akartál érni, tudtad, hogy az akarat nagyszerű ügyeket visz sikerre, még a legnehezebb helyzetben is. Tiszta, a szolgálatot mindennél előbbre valónak tekintő, alázattal munkálkodó ember voltál, ezért fáj mindnyájunknak hirtelen távozásod.

Te mindenkivel egyenes voltál, ami az adott pillanatban talán nem mindenkinek esett jól. Mégis, az idő mindig Téged igazolt, mert Te tudtad, hogy csak az egyenes út lehet igaz út.

Te mindenkivel becsületesen bántál, s tudom, ezért fáj Neked annyira, ha valaki nem így gondolkodott, nem így cselekedett.

Te mindig figyeltél mindenkire, segítettél, ugyanakkor óvakodtál kínjaidat, testi bajaidat másra terhelni.

Amikor megváltál a Magyar Könyvtárosok Egyesületének Pest megyei szervezetétől, én búcsúztattalak.

Életpályádat akkor Assisi Szent Ferenc imájából vett idézettel jellemeztem:

Uram

Tégy engem békéd eszközévé,...

Hogy ne vigaszt keressek, hanem vigasztaljak,

hogy ne megértést keressek, hanem másokat értsek meg,

hogy ne engem szeressenek, hanem szeretetet nyújtsak.

S valóban így éltél: a családjáért, a munkatársaidért, a könyvtáros közösségért, Cegléd város olvasóközösségéért, értük dolgoztál, buzgón, fáradhatatlanul.

Ma egy sokkal szívbemarkolóbb kötelezettségem van: ismét én búcsúztatlak el téged hosszú, nehéz, mégis gyönyörű utad végén.

Biztosan tudom, s mindannyiunk nevében mondom: amíg élünk, az emlékeztünkben, a szívünkben élni fogsz.

Isten Veled!

Biczák Péter

(Elhangzott a ceglédi Csengettyűs temetőben, 2008. május 30-án.)